

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **S. M.**, zast. JUDr. Dušanem Bláhou, advokátem, se sídlem Vrázova 513/9, Praha 5, proti žalovanému: **Celní úřad v Praze**, se sídlem Washingtonova 1623/7, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 9. 2025, č. j. 170083/2025-500000-31010, a výzvě žalovaného ze dne 13. 8. 2025, č. j. 124019/2025-500000-31010, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. 9. 2025, č. j. 8 Af 21/2025-19,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalobce byl nadepsanou výzvou ze dne 13. 8. 2025 žalovaným vyzván k podání řádného daňového přiznání na spotřební daň z tabákových výrobků dle § 145 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, za zdaňovací období březen 2023.

[2] V reakci na tuto výzvu zaslal žalobce žalovanému „*Stanovisko příjemce shora uvedeného rozhodnutí a žádost o prodloužení termínu k podání daňového přiznání*“, ve kterém uvedl, že v daném případě není daňovým subjektem z důvodů ve Stanovisku uvedených, a požádal o prodloužení lhůty k podání daňového přiznání do doby pravomocného skončení trestního řízení, které probíhá v souvislosti se zjištěním nelegální výroby cigaret v objektu, který je v jeho vlastnictví.

[3] Označeným rozhodnutím ze dne 5. 9. 2025 žalovaný rozhodl o prodloužení lhůty k podání daňového přiznání o jeden den od doručení rozhodnutí. Obsah Stanoviska současně vyhodnotil jako podání řádného daňové přiznání.

[4] Městský soud žalobu proti výzvě a rozhodnutí žalovaného odmítl v záhlaví specifikovaným usnesením. Uvedl, že žaloba je nepřipustná podle § 70 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Městský soud měl za to, že výzvou ani rozhodnutím o prodloužení lhůty nebylo zasazeno do veřejných práv žalobce, jelikož ani jedno ani druhé není úkonem správního orgánu, kterým se *zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti*. Žalobce má možnost své námitky uplatnit vůči konečnému rozhodnutí ve věci samé.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Proti usnesení městského soudu žalobce (dále též „stěžovatel“) podal **kasační stížnost**. Namítl, že rozhodnutí městského soudu o odmítnutí návrhu je nezákonné. Žalovaný svými úkony postavil stěžovatele do role daňového subjektu, který nezaplatil daň z tabákových výrobků, čímž rozhodl o jeho trestní odpovědnosti. Podáním daňového přiznání by žalobce přiznal odpovědnost za výrobu, skladování či prodej cigaret, kterou odmítá. Obranou, jak se bránit nátlaku na doznání, je negace všech výzev žalovaného.

[6] Napadená rozhodnutí zasahují do práv stěžovatele, jelikož následně opravňují žalovaného postupovat dle procesních předpisů, včetně nařízení exekuce, aniž by měl právo se proti exekučním příkazům odvolat.

[7] Žalovaný ve **vyjádření** ke kasační stížnosti navrhl kasační stížnost zamítnout, poukázal při tom na odlišné účely a zásady daňového a trestního řízení, i když se týkají totožného skutku.

III. Posouzení kasační stížnosti

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Dle § 65 odst. 1 s. ř. s. *kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen „rozhodnutí“), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.*

pokračování

[11] Dle § 70 písm. a) s. ř. s. ze soudního přezkoumání jsou vyloučeny úkony správního orgánu, které nejsou rozhodnutími.

[12] Nejvyšší správní soud nejprve připomíná, že u kasační stížnosti proti usnesení o odmítnutí žaloby připadá v úvahu pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (viz rozsudek NSS ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004-98, č. 625/2005 Sb. NSS). Kasačnímu soudu tak v nyní souzené věci příslušelo zabývat se pouze tím, zda je odmítnutí žaloby v souladu se zákonem, a případně i to, zda se městský soud nedopustil procesních pochybení v řízení předcházejícím tomuto rozhodnutí. Nebyl naopak oprávněn se zabývat věcí samou (tj. tím, zda žalovaný v souladu se zákonem vyzval stěžovatele k podání daňového přiznání či zda nepochybil při rozhodování o prodloužení lhůty k jeho podání), neboť tou se v případě odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 s. ř. s. nezabývá ani krajský (městský) soud (např. rozsudky NSS ze dne 11. 11. 2024, č. j. 4 As 259/2023-52, bod 18, ze dne 1. 11. 2023, č. j. 6 As 277/2022-97, bod 28, či ze dne 11. 6. 2024, č. j. 3 As 85/2023-38, body 14 a 15). Kasační námitky směřující k meritu věci jsou proto v případě rozhodnutí o odmítnutí žaloby bezpředmětné. Jedinou relevantní otázkou tak je, zda stěžovatelem napadené úkony žalovaného jsou rozhodnutím v materiálním smyslu dle § 65 odst. 1 s. ř. s.

[13] Nejvyšší správní soud se soudním přezkumem výzvy podle § 145 daňového řádu zabýval v rozsudku ze dne 18. 3. 2022, č.j. 5 Afs 42/2021-29. V něm uvedl: „Stěžovateli jde tedy podanou žalobou o to, aby soudním rozhodnutím byl odstraněn jím tvrzený zásah spočívající ve vydání výzvy dle § 145 daňového řádu, která má v konečném důsledku vliv na stanovení a výši jeho daňové povinnosti. Proti procesním úkonům, tedy i výzvě k podání daňového tvrzení dle § 145 daňového řádu, které nemohou dotčenou osobu zasáhnout samostatně, ale až v návaznosti na výsledné správní rozhodnutí, je soudní ochrana poskytována až prostřednictvím žaloby proti rozhodnutí správního orgánu (srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 14. 1. 2020, sp. zn. III. ÚS 2383/19, body 32 a 33).“ V témže rozhodnutí soud uvedl také: „Ve světle výše uvedeného je zřejmé, že tvrzené dotčení práv stěžovatele je představitelné až v návaznosti na finální rozhodnutí o vyměření (doměření daně), proti němuž může stěžovatel podat odvolání a následně se může bránit žalobou proti rozhodnutí dle § 65 s. ř. s., ve které může případně uplatnit také námitky směřující k nezákonnosti výzvy vydané žalovaným“.

[14] Byť se v případě řešeném v citovaném rozsudku pátý senát zabýval nepřípustností žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, který stěžovatel spatřoval ve vydání výzvy k podání daňového tvrzení, nemá soud důvod odchýlit se od závěrů z citovaného rozsudku. V něm totiž bylo přesvědčivě odůvodněno, z jakého důvodu není výzva k podání daňového tvrzení podle § 145 daňového řádu rozhodnutím podle § 65 s. ř. s. ani zásahem správního orgánu podle § 82 s. ř. s. Proti samotné výzvě k podání daňového přiznání tak nelze poskytnout v řízení před správními soudy ochranu, neboť samostatně nezasahuje do právní sféry daňového subjektu. Myslitelné zkrácení na právech jejího adresáta připadá v úvahu pouze ve spojení s dalším navazujícím postupem (např. daňová kontrola) či rozhodnutím (např. dodatečný platební výměr) správce daně. Pouze v rámci žaloby proti takovému navazujícímu postupu či úkonu správce daně, který již je způsobilý zkrátit daňový subjekt na jeho právech, může být přezkoumána též zákonnost výzvy dle § 145 odst. 1 daňového řádu.

[15] Dále se soud zabýval přípustností žaloby proti rozhodnutí o prodloužení náhradní lhůty k podání daňového přiznání. Jak vyplývá z rozsudku NSS ze dne 10. 11. 2016, č. j. 2 Afs 165/2016-26, č. 2908/2013 Sb. NSS, „rozhodnutí správce daně o zamítnutí žádosti o prodloužení lhůty k podání daňového tvrzení (§ 36 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu) není »rozhodnutím« ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť samo o sobě ještě nezasahuje do práv či povinností daňového subjektu. Jeho samostatný soudní přezkum na základě žaloby proti rozhodnutí správního orgánu je proto nepřipustný podle § 68 písm. e) ve spojení s § 70 písm. a) s. ř. s. Zákonnost rozhodnutí o uvedené žádosti se posoudí v rámci případného přezkumu zákonnosti na to navazujícího rozhodnutí, pro něž bylo právně významné, zda daňové tvrzení bylo podáno včas.“ Ve shodě s právě citovaným rozsudkem lze učinit závěr, že pokud samostatnému soudnímu přezkumu nepodléhá rozhodnutí o zamítnutí žádosti o prodloužení lhůty dle § 36 daňového řádu, tím spíše není přípustná žaloba ani proti rozhodnutí, kterým správce daně (částečně) vyhověl žádosti daňového subjektu o prodloužení lhůty. Rozhodnutí, kterým byla lhůta k podání daňového tvrzení prodloužena, není „rozhodnutím“ ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., případné nezákonnosti takového rozhodnutí lze zohlednit pouze v rámci žaloby proti výslednému úkonu správce daně, který na takového „procesní“ rozhodnutí o žádosti o prodloužení lhůty navazuje a do práv stěžovatele zasahuje.

[16] Nejvyšší správní soud se ztotožnil s názorem městského soudu, že ani napadené rozhodnutí ani výzva nejsou úkony správního orgánu, kterým se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti žalovaného (resp. ani jiné úkony, které by bylo možno samostatně přezkoumat v řízení před správními soudy, např. v řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu dle § 82 a násl. s. ř. s.). Městský soud proto postupoval správně, pokud žalobu jako nepřipustnou odmítl.

[17] Proti rozhodnutí o stanovení daně podle § 147 odst. 1 daňového řádu, které na napadené úkony správce daně může navazovat, je možno brojit odvoláním a následně žalobou. Teprve v návaznosti na rozhodnutí o stanovení daně je možné vydat exekuční příkaz, jehož se stěžovatel obává. Výzva k podání daňového přiznání ani rozhodnutí o žádosti o prodloužení lhůty k jeho podání nemohou být exekučním titulem.

[18] K argumentaci stěžovatele, že napadená výzva a rozhodnutí správce daně závazně určily, že žalobce se dopustil trestného činu kráčení daně, postačí připomenout ustálenou judikaturu NSS. Podle ní trestní a daňové řízení jsou řízeními odlišnými, ať už co do předmětu nebo okruhu účastníků. Orgánům finanční správy a orgánům činným v trestním řízení zákonodárce svěřil kompetence v různých právních odvětvích, na základě jim vlastních procesních a hmotněprávních pravidel (trestní předpisy a předpisy daňové). Trestní řízení a řízení daňové, respektive jejich výsledky, nejsou vnitřně provázány a není mezi nimi vztah závislosti *de iure* ani *de facto*. Ačkoliv jsou v praxi často vedeny oba druhy řízení pro týž skutek, výsledky bývají mnohdy zcela rozdílné. Pro výsledek daňového řízení není totiž rozhodující skutečnost, že daňový subjekt spáchal či nespáchal nějaký trestný čin. Daňové právo není trestním právem. Svět daňového a trestního práva je oddělený, podmínkou doměření daně rozhodně není zjištění daňového trestného činu. Postupy orgánů činných v trestním řízení a správce daně se nepodmiňují. Závěry činnosti orgánů činných v trestním řízení nelze bez dalšího mechanicky vtahovat do daňové sféry a naopak, byť se v základu může jednat o stejnou nebo související obchodní operaci

pokračování

(rozsudky NSS ze dne 30. 11. 2009, čj. 8 Afs 86/2008-95, ze dne 25. 4. 2012, čj. 2 Afs 33/2011-78, a ze dne 5. 8. 2020, čj. 10 Afs 43/2020-35, body 20 až 24). Obavy, že úkony správce daně předurčily výsledek trestního řízení proti stěžovateli, jsou tedy liché.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[19] Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnými všechny stěžovatelem uplatněné námitky, kasační stížnost je proto nedůvodná. Nejvyšší správní soud tedy dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. kasační stížnost zamítl.

[20] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšnému žalovanému pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. července 2026

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu